

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 171/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om kristållighet och kulturstöd för unga vuxna

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 171/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Eveliina Heinäluoma /sd:

Hur beaktar regeringen kulturens möjligheter i fråga om kristållighet och borde man i Finland ta i bruk en förmån likt ett kulturpass för unga vuxna?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Konst och kultur är en outtröttlig resurs för samhället, även under kriser. De hjälper individer och samfund att förstå historien och nutiden samt stärker gemenskapen och skapar en känsla av styrka. Verksamheten vid konstinstitutioner, museer, bibliotek, orkestrar, teatrar, inom den grundläggande konstundervisningen och vid barnkulturcenter stöder uppbyggnaden av en kulturell identitet, tillgodoseendet av kunskapsmässiga rättigheter, bevarandet av det psykiska välbefinnandet och delaktigheten i samhället. Genom konst-, kultur- och mediefostran främjas kritiskt tänkande, medieläskunnighet och aktivt medborgarskap.

Konst och kultur erbjuder metoder för att hantera och lösa även svåra utmaningar i samhället och på individnivå. Konst- och kulturfostran som riktar sig till unga värnar om deras kreativitet, tro på det goda och tro på sig själv. Resultaten från undersökningarna av kulturkompetens visar att den ungas välbefinnande och grepp om det egna livet stärktes i och med konstdeltagandet. Effekterna syntes också i de ungas inställning till andra människor, intresse för samhällsfrågor och ansvarsfullhet.

Konst- och kulturdeltagande samt kulturarv är en central del av kristålligheten och resiliensen, eftersom de stärker de mentala färdigheterna. I statsrådets principbeslut om en säkerhetsstrategi för samhället (2017) nämns mental kristållighet som hör till samhällets vitala funktioner och som ska upprätthålls i alla situationer. Undervisnings- och kulturministeriets uppgift i fråga om mental kristållighet är att upprätthålla kulturtjänster och skydda kulturegendom, trygga förutsättningarna för andlig verksamhet samt upprätthålla medborgarverksamheten inom ungdomsarbete och ungdomsverksamhet samt idrott.

Utgångspunkten för vårt lands barnkulturverksamhet är FN:s konvention om barnets rättigheter och målgruppen är barn i åldern 0–17 år. Inom denna åldersgrupp har man under de senaste åren fäst särskild uppmärksamhet vid barn över 10 år till exempel genom att stöda kulturevenemang, Konsttestarna-verksamhet och flera projekt som riktar sig till dem samt hobbyverksamhet för barn i åldern 7–16 år genom den finländska modellen för hobbyverksamhet. 18 år fyllda unga vuxna hör till den stora målgruppen inom konst- och kulturpolitiken och de har inte varit mål för några särskilda kulturella åtgärder.

Man har dock vaknat till insikt om detta. I samband med Europeiska unionens ungdomsorkesters besök i Helsingfors ordnades ett diskussionstillfälle för unga yrkesutövare i åldern 18–26 år inom musik- och dansbranschen i Musikhuset i början av april 2022. Förutom orkestern deltog även Sibelius-Akademien och Nationalbaletten och alla EU-länder i undersökningen. Under evenemanget diskuterade de unga sysselsättning, hur man skapar en karriär inom konsten, hur stödsystemen motsvarar deras behov och socialt ansvar. De ungas synpunkter hördes av representanter för stipendiestiftelser, Europeiska unionen, EU:s ordförandeland Frankrike, högskolorna, Utbildningsstyrelsen, aktörer inom dans och musik samt undervisnings- och kulturministeriet.

Det huvudsakliga budskapet under evenemanget var de ungas entusiasm, aktivitet och vilja att delta i diskussionen och påverka genom att lyfta fram deras erfarenheter som unga konstnärer i Europa. Evenemanget visade att åldersgruppen i fråga har ett eget budskap, enhetlighet och en delad världsbild. Deras entusiasm och förhoppningsfulla framtidsbild – även om sysselsättningen inom branscherna är osäker och vi lever i mörka tider i Europa – var särskilt positiv.

Olika EU-länders åtgärder för att stödja kulturell delaktighet och konsumtion bland personer som fyllt 18 år är intressanta. Under beredningen av Hobbypasset som riktar sig till högstadiel elever i Finland undersöktes noggrant genomförandet av det franska kulturpasset. Hobbypasset är laddat med förmåner och hobbyer medan de franska, italienska och spanska passen ger de unga ett visst eurobelopp för kulturtjänster. Målgruppen är visserligen yngre i Finland än i ovan nämnda länder. På samma sätt som hobbypasset fungerar även andra motsvarande mobilapplikationer för hobbyverksamhet i Finland, till exempel ungdomspassen i Björneborg och närmommunerna.

Det är viktigt att diskutera möjligheterna att stöda unga vuxnas deltagande i konst och kultur. En väsentlig del av det är att höra denna åldersgrupp om deras önskemål. När unga uppmuntras och ges möjligheter att delta på många olika sätt och i alla åldrar i konsten och kulturen stärker det samhällets förnyelseförmåga och välfärd.

Helsingfors 25.4.2022

Vetenskaps- och kulturminister Antti Kurvinen